

Motion till riksdagen 2018/19:2842

av **Martin Ådahl m.fl. (C)**

Klyvningen av svensk arbetsmarknad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa inträdesjobb i syfte att skapa fler enkla jobb och sänka trösklarna för nyanlända och unga som står långt ifrån arbetsmarknaden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att reformera skattesystemet bl.a. i syfte att minska skattekilarna under de första åren på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utvidga RUT-avdraget för hushållsnära tjänster och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra om Arbetsförmedlingen i grunden och att i dess ställe införa en arbetsförmedlarpeng och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över dagens olika anställningsstöd för att fokusera på de effektivare nystartsjobben och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att avskaffa extratjänsterna och ersätta dem med effektivare åtgärder och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att tillsätta en självständig och opartisk arbetsmarknadskommission för att vidareutveckla den svenska modellen för morgondagens arbetsmarknad och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företag med under 50 anställda inte längre ska omfattas av turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd (LAS) och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att reformera arbetslöshetsförsäkringen i riktning mot större incitament till arbete och omställning och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att reformera och förstärka jobbstimulansen i försörjningsstödet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förbättra arbetsmiljön på svenska arbetsplatser genom ökat fokus på stöd till arbetsgivarnas arbetsmiljöarbete och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utreda hur rutiner för utbetalning och uppföljning av kommunersättningarna för asylmottagande kan förbättras och hur man kan flytta ansvaret för etableringen till kommunerna och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att höja kvaliteten i sfi-utbildningarna genom en resultatbaserad sfi-peng och ökad undervisningstid samt hur sfi kan bli mer yrkesanpassad och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till ökad självförsörjning för nyanlända genom att införa ett etableringslån i stället för etableringsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utveckla och införa fler integrationsförskolor med möjlighet till kombinerad barnomsorg och språkträning och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka nyanlända barns utbildning genom intensivare språkutbildning och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en förbättrad och effektiviserad valideringsprocess och ökade möjligheter till komplettering och tillvaratagande av en utländsk examen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att för vissa nyanlända införa principen om ett intensivår med intensiva integrationsinsatser i form av språk, praktik och samhällsorientering för snabbare etablering i det svenska samhället och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur civilsamhällets roll i integrationsprocessen kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.

Reformer för att fler ska komma in på arbetsmarknaden

Sverige är i stort behov av strukturreformer för att utsatta grupper ska komma in i arbete och minska tudelningen. För vissa grupper och i vissa branscher är den svenska arbetsmarknaden relativt välfungerande. Sysselsättningsgraden och arbetskraftsdeltagandet är högt i en europeisk jämförelse, inte minst bland kvinnor och äldre. Arbetsmarknaden är dock allvarligt tudelad. Arbetslösheten är flera gånger högre för nyanlända och personer med kort utbildning än för inrikes födda och personer med hög utbildning. Sverige har också EU:s lägsta andel jobb utan utbildningskrav, så kallade enkla jobb. Dessa två fenomen – svårigheterna för marginalgrupper att få ett arbete och bristen på enkla jobb – hänger ihop. En hårt reglerad arbetsrätt, höga ingångslöner samt höga skatter gör att de enkla jobben blir färre och gör det svårare för ungdomar och

nyanlända att få sitt första jobb. Om inte tudelningen bryts riskerar arbetslösheten att permanentas på oacceptabelt höga nivåer. Sverige behöver ett antal konkreta och ansvarsfulla reformer för att åstadkomma lägre trösklar till arbetsmarknaden och fler jobb utan utbildningskrav.

Inträdesjobb

Centerpartiet och övriga allianspartier har gemensamt föreslagit att inträdesjobb införs i syfte att skapa fler enkla jobb och sänka trösklarna till arbetsmarknaden. Inträdesjobb är en ny anställningsform som innebär att nyanlända samt ungdomar utan gymnasieexamen ges möjlighet att ta ett arbete till 70 procent av gällande ingångslön samtidigt som inga socialavgifter behöver betalas av arbetsgivaren. Anställningen gäller maximalt i tre år.

Ingångsavdrag

Det finns ett stort behov av att reformera det svenska skattesystemet för att minska skattekilarna på arbete, inte minst lågavlönat arbete och det första arbete som ger en ingång på den svenska arbetsmarknaden. För att minska skattebördan på att anställa de som får sitt första jobb och ge fler ett enklare inträde på svensk arbetsmarknad har Centerpartiet föreslagit att ett ingångsavdrag införs. Det innebär att under en persons två första år på svensk arbetsmarknad ska ingen arbetsgivaravgift betalas på den del av lönen som understiger 16 000 kronor per månad. För att underlätta för ungdomar att göra entré på arbetsmarknaden har Centerpartiet samtidigt föreslagit ett sommarjobbavdrag. Avdraget innebär att arbetsgivaravgiften slopas helt för personer under 18 år.

Utbyggt RUT-avdrag

Ett annat sätt att göra det lättare att komma in på arbetsmarknaden är att utvidga RUT-avdraget för hushållsnära tjänster. RUT-avdraget har bidragit till många nya arbetstillfällen, inte minst för personer utan formell utbildning, och till att många svarta arbeten kommit in i den formella ekonomin och gett de anställda trygghet. För det första bör fler tjänster inkluderas i RUT, vilket också innebär att det blir mindre svåra gränsdragningar för RUT-tjänsterna. Exempel på utvidgningar är trygghets-RUT, så att tillsyn av hemmet vid resa eller frånvaro av annan anledning inkluderas i avdraget, och samt tvätt-RUT, där även tvätt som sker utanför hemmet ger rätt till avdrag, samt flytt- och hämt-RUT, vilket innebär att flytt av bohag inom samma bostad, hämtning och lämning av återvinning, bortforsling av trädgårdsavfall samt plantering av växter i trädgård inkluderas i RUT-avdraget. Taket i RUT bör samtidigt höjas kraftigt. För det tredje bör det utredas om äldre, i bemärkelsen personer som är över 80 år, bör ges ett större avdrag än övriga. Detta då äldre är flitiga användare av avdraget men ofta har knappa resurser.

Därtill bör det utredas om avdraget kan förenklas för äldre, genom införandet av ett bredare så kallat HEM-avdrag. Det innebär att för äldre blir alla tjänster som utförs i och med anknytning till hemmet en del av RUT-avdraget. Om ett sådant avdrag kan definieras väl, blir också gränsdragningarna för vad som ingår och vad som inte ingår i RUT enklare och behovet av kommunal hemtjänst kan minska.

Avveckla Arbetsförmedlingen – inför arbetsförmedlarpeng

De omfattande medel som idag läggs inom ramen för den statliga Arbetsförmedlingens byråkrati för att öka arbetslösas jobbchanser används idag mycket ineffektivt. Det finns ett antal länder som istället prövat olika former med offentligt finansierade, men privat och ideellt organiserade, förmedlingsaktörer, som ersätts efter uppnått resultat i form av att de arbetslösa som de hjälpt hamnar varaktigt i jobb. Centerpartiet vill genomföra en sådan reform även i Sverige genom att lägga ut alla arbetsförmedlande uppgifter på kompetenta privata företag och ideella organisationer med dokumenterad förmåga att förmedla arbete och tillhandahålla relevant utbildning. Arbetsförmedlingen bantas till en betydligt mindre myndighet som får en renodlat kontrollerande och bevakande funktion.

Systemet bör bygga på följande principer:

- Valfrihet. De arbetssökande bör kunna välja och välja bort förmedlare.
- Resultatbaserad ersättning. Huvuddelen av ersättningen ska tilldelas förmedlare enbart efter att den arbetssökande fått varaktigt jobb.
- Peng efter svårighet. Den arbetssökandes situation avgör pengens storlek för att skapa starka incitament att ta sig an alla arbetssökande.
- Specialisering. Mångfalden av aktörer gör att de kan anpassa sig och specialisera sig efter den sökandes behov.
- Krav. En utvärdering som försäkrar att alla förmedlare håller måttet och kontinuerligt sorterar bort de aktörer som har sämst resultat.

Färre och enklare subventionerade anställningar

Trots flera reformer har staten fortfarande en bred flora av anställningsstöd varav flera, i utvärderingar, visat sig mycket ineffektiva. Den snabbast expanderande stödformen, extratjänsterna, som är över hundra procent statligt subventionerade, lider av ett antal allvarliga problem. Extratjänsterna är dyra (en snittkostnad om 21 700 kronor, och maximal kostnad om 28 380 kronor, per månad) samtidigt som de utgår från att det skulle vara omöjligt att få nyanlända i riktiga jobb utan att staten betalar hela deras lön i subvention. De ger heller varken den arbetslösa eller dennes arbetsgivare incitament att öka chanserna att komma i reguljär sysselsättning.

För att effektivisera systemet bör antalet stödformer minska och reglerna för de individuella stödformerna förenklas. Centerpartiet har föreslagit att den mest effektiva formen av stöd, nystartsjobben, utvecklas och ersätter alla stöd som inte berör personer med funktionsvariation. Centerpartiet har samtidigt framfört att extratjänsterna bör avskaffas och ersättas med matchningsanställningar.

Matchningsanställningar är en ny stödform som utgår från att många företag upplever en osäkerhet kring hur en person som varit borta från arbetsmarknaden länge ska passa in på arbetsplatsen. För att råda bot på detta har Centerpartiet föreslagit att den jobbsökande anställs hos en så kallad matchningsaktör, som tar på sig arbetsgivaransvaret. Den jobbsökande arbetar sedan hos ett kundföretag, som inledningsvis inte behöver ta på sig den risk som arbetsgivaransvaret innebär. Matchningsaktörer kan exempelvis vara fackliga eller ideella organisationer, men även bemanningsföretag. Matchningsaktören ska alltid ha starka incitament att den anställde går vidare till en ordinarie anställning i de företag där hen arbetar.

Ökat jobbfokus i trygghetssystemen

Arbetslöshetsförsäkringen ska ge människor en möjlighet att tryggt ställa om i arbetslivet. Samtidigt är det viktigt att försäkringen är just en omställningsförsäkring och att den utformas på ett sätt som uppmuntrar till arbete. Centerpartiets modell för arbetslöshetsförsäkringen innebär ett signifikant höjt tak jämfört med Alliansens tidigare system. Samtidigt kombineras detta med en snabb och likformig avtrappning samt ett något lägre långsiktigt ersättningstak.

Ökad jobbstimulans i det ekonomiska biståndet

Många långtidsarbetslösa får sin försörjning genom ekonomiskt bistånd, tidigare kallat socialbidrag. Tyvärr är det ekonomiska biståndet utformat på ett sätt så att människor alltför lätt fastnar i det för att det i många fall inte är lönsamt att börja arbeta. Alliansen införde i regeringsställning en så kallad jobbstimulans i det ekonomiska biståndet. Tyvärr har denna reform visat sig vara otillräcklig då den används av mycket få personer, vilket inte heller är förvånande när den extra inkomsten är så liten. Centerpartiet har därför föreslagit att jobbstimulansen ska fördubblas till 50 procent av försörjningsstödet. Dessutom ska handläggare ha skyldighet att informera om möjligheterna och de ekonomiska fördelarna med jobbstimulansen.

En arbetsmarknadskommission för ett moderniserat arbetsliv

Centerpartiet har länge föreslagit förändringar och förbättringar av den svenska arbetsrätten, exempelvis när det gäller reformer av turordningsreglerna och införandet av en proportionalitetsprincip i konflikträtten. Det behöver dock tas ett större grepp om den svenska modellen. Centerpartiet har därför föreslagit att en självständig och opartisk expertkommission tillsätts, för att vidareutveckla den svenska modellen för morgondagens arbetsmarknad.

För det första måste tryggheten öka. Idag är vissa anställda helt utan trygghet, medan andra är inlåsta i jobb de inte trivs med. Fler måste också ges möjlighet att skapa sin egen trygghet via kontinuerlig fortbildning och tryggt finansierade omställningsmöjligheter.

För det andra måste regelverken på arbetsmarknaden anpassas till att det är små och växande företag som i allt högre grad står för jobbskapandet. Stora företag har, och kommer fortsätta att ha, en mycket viktig roll att spela i svensk ekonomi. Men dagens arbetsmarknadsregler, hindrar framväxten av morgondagens jobb. Vi riskerar i längden Sveriges internationella konkurrenskraft.

För det tredje måste trösklarna till det första jobbet sänkas. Det faktum att tre av fyra av de arbetslösa tillhör grupper med en utsatt ställning på arbetsmarknaden visar att dagens arbetsmarknad inte är till för alla. Särskilt den dåligt fungerande jobbintegrationen visar att en arbetsmarknad som stänger ute stora grupper av människor skapar problem för de offentliga finanserna, för sammanhållningen och för de enskilda. Tröskeln till det första jobbet, oavsett om det är det första jobbet efter studierna eller det första jobbet i det nya hemlandet, måste sänkas. Arbetsmarknaden måste vara tillgänglig för alla.

För det fjärde måste rörligheten öka. I en tid av snabb strukturomvandling i stora delar av ekonomin är det farligt att personer som egentligen vill byta arbetsplats och

vidareutbilda sig, istället stannar på en arbetsplats där de inte utvecklas på grund av att de vill skydda sin plats i turordningen inom lagen om anställningsskydd (LAS).

I ett första steg mot att göra om turordningsreglerna vill Centerpartiet kraftigt förändra och utöka undantaget för småföretag från senioritetsregeln i turordningsreglerna i LAS. Företag med mindre än 50 anställda, det vill säga de flesta små och medelstora företag, föreslås inte längre omfattas av turordningsreglerna baserad på antalet tjänsteår. Dagens anställningsskydd förblir oförändrat, men små och medelstora företag tillåts i högre grad premiera kompetens framför tjänsteår när de tvingas minska sin personalstyrka. Den falska trygghet som bygger på tjänsteår ersätts med Centerpartiets övriga förslag som på riktigt förbättrar den trygghet som består av ökade möjligheter att hitta ett nytt jobb, eller att kunna vidareutbilda sig för ett nytt jobb.

En bättre arbetsmiljö

Arbetsmiljön på svenska arbetsplatser står sig väl internationellt med en positiv utveckling. Dock ökar arbetsolyckorna och sedan flera år har anmälningarna av arbetssjukdomar bland kvinnor till följd av organisatoriska och sociala problem ökat.

Det behövs specifika satsningar på bättre förutsättningar för arbetsgivare att bedriva ett förebyggande arbetsmiljöarbete. I satsningarna behövs ett speciellt fokus på små företag, eftersom de har mer begränsade resurser än stora företag. Satsningarna kan innebära kunskapsspridning, rådgivning eller bättre verktyg för att underlätta det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessutom är det av största vikt att förenkla regelverket, vilket kan innebära att vissa krav på arbetsmiljöområdet inte gäller lika för stora som små företag utan anpassas för att på bästa sätt säkra arbetsmiljöresultatet. En förbättrad arbetsmiljö för kvinnor är en viktig del i att minska sjukfrånvaron – inte minst i ljuset av det ovan nämnda ökade antalet arbetssjukdomar.

Integration för jobb och utbildning

Sveriges integrationspolitik har djupa brister och står i dag inför sina största prövningar någonsin. För att Sverige ska klara av den akuta situationen behövs snabba och effektiva reformer som förbättrar vår mottagningskapacitet. Samtidigt får inte fokus på akuta åtgärder hindra det mer långsiktiga arbetet med att förbättra integrationen, och de problem vi står inför just nu får inte stå i vägen för en långsiktigt optimistisk syn på vad människor kan bidra med – oavsett om de är födda i Sverige eller i ett annat land.

Ett historiskt stort mottagande under de senaste åren kräver att vi genomför strukturreformer som möjliggör att de nyanlända i morgon kan ta sina första steg ut på den svenska arbets- och bostadsmarknaden. Då stärks den svenska ekonomin, motsättningarna minskar och vi kan behålla vår öppenhet mot omvärlden.

I dag kommer många människor inte in i samhället, utan hamnar i stället i ett permanent utanförskap. Delvis beror detta på bristande kunskap om hur Sverige fungerar. Det finns ett stort värde i att nyanlända tidigt får ta del av det svenska samhället och kunskap om hur det fungerar. Det kan handla om praktiska frågor som vart man vänder sig om man är i behov av hjälp, hur arbetsmarknaden ser ut och vilka regler som gäller i olika sammanhang. Det är information som snabbt måste förmedlas för att förbättra integrationen. Grundutbildning med utökad samhällsorientering ska

därför tillsammans med hälsoundersökning genomförs tidigt i asylprocessen och vara obligatorisk.

Förbättrad etablering

Etableringsreformen, som flyttade ansvaret för nyanländas etablering i Sverige från kommunerna till Arbetsförmedlingen, har inte lett till de förbättringar som var syftet. Trots högre kostnader har andelen i arbete inte ökat, utan etableringen på arbetsmarknaden är på en fortsatt låg nivå. Syftet med reformen var bland annat att åstadkomma ett starkare jobbfokus i integrationspolitiken. Det var i sig en god tanke, men följden blev att den lokala integrationspolitik som fanns före 2010 gick om intet. Arbetsförmedlingens misslyckande gör det nödvändigt att återigen ge kommunerna ansvaret för de nyanländas etablering. Det är kommunerna som står för försörjningsstöd och andra kostnader som uppstår när människor inte integreras i det svenska samhället. Detta ger kommunsektorn starka incitament att utveckla fungerande system för nyanländas etablering. Därför har Centerpartiet föreslagit att etableringsreformen dras tillbaka, till förmån för att kommunerna ansvara för etableringen.

Vi behöver se över hur nyanlända i högre grad kan bidra till den långsiktiga finansieringen av sin försörjning, exempelvis genom att göra om etableringsbidraget till ett etableringslån. På samma sätt som studenter försörjer sig med hjälp av studielån bör nyanlända kunna försörja sig med hjälp av lån under sin första tid i Sverige.

Förbättrad sfi

En viktig nyckel för integrationen är språket. Kvaliteten i svenska för invandrare (sfi) är otillräcklig, samtidigt som vissa privata och ideella utbildningsanordnare visat sig framgångsrika i att lära ut språk. Idag har dock studerande inom sfi inte möjlighet att välja en annan utbildningsanordnare än kommunen eller de anordnare kommunen upphandlat. Genom att endast betala för resultat, genom att införa valfrihet för de studerande och öppna upp för konkurrens mellan nya, potentiellt bättre utbildningsanordnare kan kvaliteten inom sfi höjas. Det är också viktigt att se över möjligheten att utöka undervisningstiden. Idag läser de flesta endast 15 timmar i veckan, vi vill att undervisningstiden ska utökas till heltid.

Centerpartiet har därför föreslagit att det införs en sfi-peng. Alla som uppnår vissa grundläggande krav får möjlighet att erbjuda sfi-undervisning. Den som ska lära sig svenska får sedan möjlighet att välja hos vilken utbildningsanordnare de vill studera, och utbildningsanordnaren får betalt genom en typ av skolpeng. Det är också viktigt att sfi-undervisningen blir mer yrkesanpassad.

Centerpartiet ser att förskoleverksamheten kan nyttjas ännu bättre som integrationsmotor genom att erbjuda sfi-undervisning i anknäring till förskolan. På integrationsförskolan är barnet på förskoleverksamhet medan föräldern är på sfi-utbildning i anslutning till förskolan. Syftet är att uppmuntra dem som idag stannar hemma att istället läsa på sfi – genom att göra det enkelt och lättillgängligt vilket underlättar integrationen för både barn och förälder. Hur integrationsförskolan implementeras i detalj runt om i landet skulle vara upp till respektive kommun, men bygga på de goda exempel som redan finns.

Ett problem för många nyanlända barn är att de inte klarar av att nå målen i skolan. Många nyanlända barn har liten eller ibland ingen skolerfarenhet och tillsammans med dåliga kunskaper i svenska blir det svårt att hänga med i undervisningen. För att kompensera för detta krävs en längre period av intensifierad skolgång med fokus på de viktigaste kunskaperna. Bland de viktigaste av dessa är förmågan att prata svenska, med en utökning av antalet timmar med undervisning i svenska för dessa barn.

Förkorta vägen för nyanlända att få ett arbete

Det är viktigt att människor som är nya i Sverige kommer in på arbetsmarknaden så fort som möjligt. I dag är grundregeln att en person som saknar uppehållstillstånd inte får arbeta, men en asylsökande kan beviljas undantag, så kallat AT-UND. Centerpartiet vill vända på detta och låta alla asylsökande arbeta. Istället för att arbetsförbud ska vara regel vill vi tillåta alla att arbeta som utgångspunkt.

För att förbättra jobbintegrationen krävs en företagarpolitik som inte bestraffar och krånglar till. Det behövs en arbetsmarknad som inte stänger ute. Det behövs en mer effektiv offentlig sektor som inte fångar nyanlända i byråkrati utan i stället stöttar och hjälper människor att snabbt kunna skaffa sig en egen försörjning. Det är av största vikt att alla som kommer till Sverige får möjlighet att på riktigt komma in i det svenska samhället. Vägen till detta går genom arbetsmarknaden och möjligheten att komma i arbete.

Många som kommer till Sverige har såväl utbildning som lång arbetslivserfarenhet. Inte sällan i yrken som vi idag ser ett stort behov av i Sverige, som läkare, ingenjörer och andra specialister. Fler än 14 000 av deltagarna i etableringsuppdraget har en eftergymnasial utbildning som är längre än två år. I många år har det talats om att valideringen av dessa människors meriter ska påskyndas, men i grunden är principen enkel. Processen ska börja omedelbart vid ankomst, med inventering av kompetenser. Det ansvaret ska finnas hos Migrationsverket. De myndigheter, främst högskolorna, som i nästa steg snabbt får uppdraget att validera och komplettera dessa kompetenser ska ha starka incitament att avsätta resurser i form av tid och personal som möjliggör en snabb process.

Nyanlända med akademiska utbildningar kan i många fall inte använda sig av sin utbildning på grund av att språk eller landspecifik kompetens är begränsande. Det är en stor vinst för samhället om dessa kan få sin utbildning kompletterad med tilläggsutbildningar. Det är ett billigt sätt att få fler högutbildade. Vi anser därför att det finns ett utökat kompletteringsbehov genom tilläggsutbildningar.

Centerpartiet ser behovet av ett integrationsår för särskilt motiverade nyanlända för att ge dem en möjlighet att ta del av intensiva integrationsinsatser i toppklass för snabb etablering in i det svenska samhället. I ett sådant intensivår skulle ingå yrkesinriktad svenska för invandrare (sfi) med mycket hög studietakt samt praktik inom bristyrken som varvas med korta yrkesutbildningar. Där skulle även ingå obligatorisk samhällsorientering som ger en tydlig bild av vilka förväntningar och regler som gäller i det svenska samhället samt av ettåriga mentorskapsprogram där den nyanlända regelbundet träffar en mentor med svensk yrkeserfarenhet. Den som når de högt satta målen får ett kunskapscertifikat som tydligt visar att man är redo för svensk arbetsmarknad.

En viktig och underskattad roll i mottagandet av nyanlända spelas av civilsamhället. I civilsamhället finns nätverk som förmår koppla de nyanlända till arbetsliv och jobbmöjligheter, och erbjuder kunskaper om det svenska samhället. Ofta är en insats via

civilsamhället många gånger mer effektiv för jobb än Arbetsförmedlingens program. Centerpartiet anser att man måste se över hur man ytterligare kan stärka civilsamhällets roll i integrationsprocessen. I detta arbete bör vi utreda hur statens tilldelning av resurser till civilsamhället kan allokeras för att skapa långsiktiga partnerskap och därmed frångå dagens projektfinansieringsmodell. Vi bör också verka för att EU:s statsstödsregler samt upphandlingsreglerna förändras och öppna upp för reserverade kontrakt så att civilsamhället får större möjligheter att kunna axla ett beredare samhällsansvar.

Martin Ådahl (C)

Alireza Akhondi (C)

Fredrik Christensson (C)

Niels Paarup-Petersen (C)

Annika Qarlsson (C)

Ulrika Heie (C)